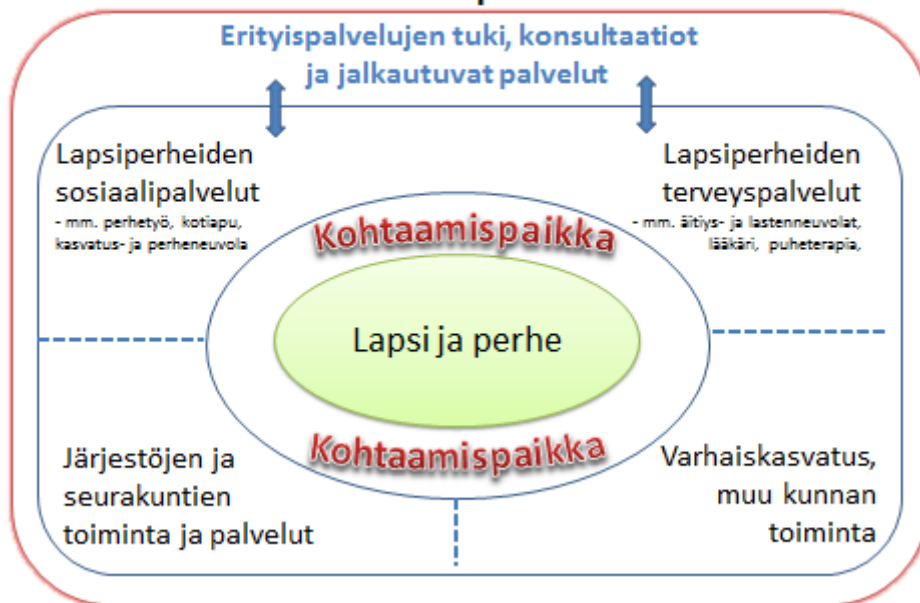

Matalan kynnyksen palvelujen verkostoiminen: perhekeskustoimintamalli

Perhekeskustoimintamallilla tarkoitetaan lähipalvelujen kokonaisuutta, joka sisältää lapsille ja perheille suunnatun hyvinvointia ja terveyttä sekä kasvua ja kehitystä edistävät sekä varhaisen tuen ja hoidon palvelut. Perhekeskus palvelee kaikkia lapsia ja perheitä ml. monimuotoiset perheet, vammaisen lapsen perheet ja maahanmuuttajat. Kyseessä on uusi tapa verkostoida nykyisin hajanaiset lasten ja perheiden palvelut ja sovittaa ne yhteen synergiaetuja tuottavasti ja lapsi- ja perhelähtöisesti siten, että jokainen lapsi ja perhe saa tarvitsemansa tuen ja avun. Tulevaisuudessa perhekeskukseen kuuluu sekä maakuntien että kuntien järjestämiä palveluita ja järjestöjen sekä seurakuntien palveluita ja toimintaa.

Perhekeskuksen palveluverkosto

Tavoitteena on muutosohjelman aikana

Luoda perhekeskustoimintamalli, jonka avulla

- Varmistetaan kaikkien lasten ja perheiden voimavarojen vahvistuminen ja nykyistä varhaisempi avun ja tuen saanti.
- Rakennetaan lapsille ja perheille tarkoitettujen hyvinvointia, terveyttä, ml. mielenterveys, ja kasvua ja kehitystä edistävien ja tukevien peruspalvelujen ja toimintamuotojen sekä tarvittavan varhaisen tuen ja hoidon lapsi- ja perhelähtöinen palvelujen kokonaisuus.
- Verkostoidaan ja yhteen sovitetaan lasten ja perheiden julkiset sosiaali-, terveys- ja kasvatustalouden palvelut, järjestöjen ja seurakuntien palvelut, vapaaehtoistoimijat.
- Tarjotaan kaikille avoimia kohtaamispaikkoja.
- Yhdistetään ammatillista asiantuntemusta ja voimavaroja lasten ja perheiden kokonaisvaltaiseksi auttamiseksi yhteistoiminnassa.

- Uudistetaan ja yhtenäistetään toimintakulttuuria yhdessä sovittujen toimintaperiaatteiden avulla ml. lasten ja perheiden osallisuus toimintaan.

Luoda edellytykset perhekeskustoimintamallin mukaiselle toiminnalle sekä toiminnan toteutuksen, vaikutusten ja kustannusten seurannalle ja jatkuvalla kehitykselle.

Toimenpiteet:

1. Mallinnetaan perhekeskustoimintamalli, joka sisältää
 - Palvelujen kokonaisuuden (sovitaan perus- ja erityispalvelut; kuvataan kohtaamispaikka; päivitetään kansallinen malli järjestöjen, seurakuntien ja vapaaehtoistoimijoiden roolista ja tehtävistä; tunnistetaan liittymäpinnat kouluikäisten lasten (opiskeluhoito), nuorten ja aikuisten sekä erityis- sekä vaativan erityistason palveluihin).
 - Ydintehtävien ja sisällön määrittelyn sekä niistä sopimisen, mm. muutosohjelman mukaan uudistetut lakisääteiset palvelut; laajat terveystarkastukset, vanhemmuuden tuki, vanhempien palvelutarpeiden tunnistaminen sekä tarvittavan tuen ja hoidon järjestäminen.
 - Toimintaperiaatteiden määrittelyn, dokumentoinnin strategisiin asiakirjoihin, implementoinnin käytäntöön sekä seurannan ja tiedottamisen. Esimerkkejä periaatteista: lapsen oikeudet, vastavuoroinen kohtaaminen, helppo pääsy palveluihin, avun saaminen viiveettä, vertaistuki ja yhteisöllisyys, vaikuttavien menetelmien käyttö, kustannustietoisuus.
 - Tarpeiden tunnistamisen sekä tuen ja avun järjestämisen tavat, ml. tarvittaessa monialainen palvelutarpeen arviointi, palveluohjaus.
 - Suunnitelman perhekeskustoimintamalliin sisällytettävistä sähköisistä palveluista ja muusta digitalisaatiosta.
 - Suuntaviivat perhekeskustoiminnan käynnistämiseksi, organisoimiseksi, rakentamiseksi, johtamiseksi ja toiminnan yhteensovittamiseksi.
2. Suunnitellaan ja otetaan käyttöön rakenteet paikallista, maakunnallista ja kansallista ohjausta, seurantaa, arviointia ja kehittämistyötä varten, ml kansallinen koordinaatorakenne.
3. Tunnistetaan perhekeskustoimijoiden keskeiset osaamistarpeet ja käynnistetään koulutukset osana Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelmaa.
4. Luodaan suuntaviivat perhekeskustoimintamallin pilotoinnille ja käyttöön otolle. Toteutetaan pilotointi ja organisoidaan riittävä tuki, seuranta ja arviointi. Saadun palautteen perusteella muokataan mallia tarvittaessa.
5. Otetaan malli käyttöön, tuetaan sen käyttöönottoa ja levitetään mallia.

Lisätiedot:

Marjaana Pelkonen/STM marjaana.pelkonen@stm.fi
Arja Hastrup/THL arja.hastrup@thl.fi

